

Mer än en miljon odlare och anställda i utvecklingsländer använder sig av Fairtrade för att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Det visar en stor utvärdering av Fairtrade-märkningens resultat i Asien, Afrika och Latinamerika. Märkningen får allt större betydelse för allt fler, men resultaten kunde vara ännu bättre om efterfrågan på Fairtrade-märkta produkter ökade snabbare.

Rapportens resultat visar tydligt på varför anställda väljer att Fairtrade-certifiera sin produktion. Producenterna har fått mer betalt för den råvara de sålt som Fairtrade-märkt än vad de får för råvara som de inte säljer som Fairtrade-märkt.

Internationella Fairtrade-kriterier bygger på FN:s konventioner om mänskliga rättigheter och handlar bland annat om att anställda har rätt att organisera sig och att barnarbete motverkas. Dessutom får alla certifierade producenter genom försäljningen en premie som de själva investerar i verksamhetsutveckling eller samhällsnyttiga projekt såsom skolor och sjukvård. Rapporten uppskattar att den sammanlagda premien var mellan 46 och 47 miljoner EUR (ca 450 miljoner svenska kronor) 2008.

Vi som konsumenter har stor makt, möjlighet och ansvar för att fler odlare och anställda i utvecklingsländerna ska kunna få en ljusare framtid.

Fika, utmana och gör skillnad!

För andra året i rad genomförs Fairtrade Challenge, där målet är att över 150 000 personer deltar i en Fairtrade-fika under en och samma dag. Den 27 oktober fikar vi och gör skillnad!

Anta utmaningen!

Registrera din egen fikapaus på: www.fairtrade.se – då blir du fikamästare och har möjlighet att utmana vänner och bekanta, butiker, arbetsplatser, företag och organisationer att ordna egna fikapaus. På sidan finns allt du behöver för att marknadsföra just din fikapaus; inbjudningar, affischer, banners och annat material.

Alla kan delta

Fairtrade Challenge är öppen för alla. Enskilda personer, butiker, arbetsplatser, företag och organisationer – det finns många sätt att anta utmaningen. Det som förenar oss är att vi gör skillnad och att vi gillar att fika! Du kan själv ordna en utmaning mellan dina vänner och kollegor eller varför inte utmana grannkommunen eller ett konkurrerande företag?

Alla vinner

Det finns många vinnare i Fairtrade Challenge. Framförallt odlare och anstäl-

da i utvecklingsländer men också den som anordnar fikapausen med flest deltagare. Priset är att få följa med på en studieresa till Fairtrade-certifierade producenter. Det viktiga är dock att vi får fler att upptäcka hur enkelt det är att göra skillnad genom att välja Fairtrade-märkta produkter. Utöver allt detta kommer en rad tävlingar och utmaningar med fina priser att arrangeras.

Läs mer på www.fairtradechallenge.se

5 steg till att anta fikautmaningen!

1. Registrera din fikapaus på www.fairtrade.se
2. Marknadsför fikapausen och bjud in fikadeltagare.
3. Utmana andra i din omgivning att ordna egna fikapaus. Vem kan få ihop flest deltagare?
4. Onsdagen den 27 oktober fikar du Fairtrade med minst en Fairtrade-märkt produkt. Gärna fler!
5. Rapportera din fikapaus och dina fikadeltagare senast klockan 12.00 den 28 oktober.

Charles Muriuki Gachari, kaffeodlare i Kenya

Charles Muriuki vänder och vrider på kaffepaketet, och hans leende blir allt bredare. Det är första gången han ser en slutprodukt av hans och de andra kaffeodlarnas gemensamma arbete med kaffebuskarna. Namnet, skrivet med vit text mot gul bakgrund, går det inte att ta fel på: Kangocho Kenya. Det är i det området hans lilla kaffeodling ligger.

Charles är 75 år, och har varit ordförande för Kangocho i tre år. Han har tre döttrar och två söner, som alla har gått i skolan i minst sex år. Trots att Charles har haft kaffeodlingar i hela sitt liv erkänner han att hans fru är en bättre kaffeodlare än han själv. Hon har alltid varit den drivande i lantbruket, men har tyvärr varit tvungen att avstå från det p.g.a. svår astma.

Kangocho är namnet på ett geografiskt område och en fabrik, där kaffet behandlas direkt efter att det skördats. Det är en del av kaffekooperativet GIKANDA. För två år sedan blev kooperativet Fairtrade-certifierat, till stor del tack vare den brittiska kedjan Marks & Spencer's, som ville ha Fairtrade-märkt kaffe från Kenya.

– Det var dem som berättade för oss om Fairtrade, men det var vårt val. Vi såg att det fanns ljus, och valde ljuset istället för att bli kvar i mörkret, förklarar Charles.

Framgång

Sedan kooperativet blev certifierat har man kunnat se många förbättringar. Det viktigaste av allt är att de får bättre betalt för sitt kaffe. Det är avgörande för ett land där kaffepriserna är så låga att mängder av odlare har tvingats överge sina kaffeodlingar, för att börja odla majs och bananer för eget bruk istället.

– När man, som vi, alltid går i begagnade kläder och inte har råd med en cykel, är det en viktig motivation att få en bättre betalning. Vi har precis betalat ut pengarna från höstens produktion, och alla var väldigt nöjda. De fick den bästa betalningen i kooperativets historia, berättar han.

Den öppna redovisningen i Fairtrade-systemet är särskilt viktig för odlarna, som är vana vid dålig förvaltning. Systemet försäkrar att odlarna vet hur mycket deras kaffe har sålts för, och vad de olika parterna; odlaren, den som maler och den som exporterar kaffet, får för sitt arbete.

Hög kvalitet

Fairtrade har också bidragit med viktiga värden bland odlarna, samt större produktivitet och ett kaffe av högsta kvalitet.

Charles har under sin tid som ordförande varit en förespråkare för Fairtrade, och hoppas att hans efterföljare vill fortsätta med det, när han om tre år går i pension.

– Vi är nogna med att trycka på att kvaliteten är viktig. Kaffeproduktion är vår "business", och kvaliteten är en viktig parameter. Det är nödvändigt att vara tydlig, och visa att du vill ha pengar i fickan. När jag har dragit mig tillbaka hoppas jag att mina efterföljare vill fortsätta med att stödja Fairtrade, för det gör en skillnad, säger han.

Han ler brett över trofén i sin hand och nickar igenkännande mot det exklusiva paketet. Det passar bra ihop med kvaliteten på hans kaffe, och det är ett tydligt bevis på att någon därute tänker på dem.

Mer om GIKANDA

GIKANDA ligger i Nyeri distrikt i Central Province. Det är ett jordbruksområde som är känt för sitt goda kaffe, och kallas ibland "The home of the Kenyan coffee". Kooperativets högkvarter ligger i Gatundu ca 5 km från Karantina och 125 km från Nairobi.

GIKANDA bildades 1996, efter att ett betydligt större kooperativ splittrats. Kooperativet ägs av kaffebönderna i området och har totalt 2473 medlemmar. Det styrs av en ledningskommitté, som består av nio representanter – tre från varje fabrik.

Tyvärr finns det ingen kvinna i ledningen. Enligt Charles Muriuki beror det på att kvinnorna är för blyga och osäkra på sig själva för att våga. Han har försökt många gånger.

– De känner sig mindervärdiga, men det borde de inte, säger han.

En i ledningskommittén har dock nyligen avlidit, och de hoppas på att Charles fru kommer att bli invald i hans ställe.

Charles tillsammans med Mukuhi Mithamo, en av kooperativets äldre medlemmar.

Förutom att odlarna på GIKANDA får ett garanterat minimipris för sitt kaffe vilket har lett till bättre betalning, får de även en premie som syftar till ekonomisk och social utveckling av lokalsamhället. Premien har bl.a. använts till följande investeringar:

- Ett apotek.
- Ett högstadium där 22 elever studerar, med två lärare.

- Toaletter och laboratorium till skolan.
- Skolböcker och skoluniformer.

I egenskap av Fairtrade-certifierad producentorganisation måste GIKANDA leva upp till internationella Fairtrade-kriterier, som bl.a. rör odlarnas arbetsvillkor, demokratifrågor, icke-diskriminering och miljöhänsyn.

Surdegsbakning

Vi träffas vid ett tillfälle och lär oss grunderna i hur man bakar med surdeg. Efter genomgången kurs får man med sig en surdegsstart och tillräckligt med kunskap för att omgående kunna göra sitt eget surdegsbröd hemma. I samarbete med Coop Medlem Norrort och ABF.

...i Konsumhuset

Optimusvägen 21, Upplands Väsby
Måndag 6/12, 17.30 – 21.30
Anmäl dig på tel: 08-590 797 51
eller e-post: eva.magnusson@kf.se

Pris/person:
420 kr

...i Kungsängen

Vi lär oss grunderna i surdegsbakning och får även prova på att baka annat grovt och nyttigt matbröd. Vi träffas 5 ggr, totalt 15 timmar.

Villa Skoga, Kungsängen
Torsdagar 18.30 – 21.30
Anmäl dig på tel: 08-505 868 62
eller e-post: tina.narefors@abf.se

Pris/person:
770 kr
10% rabatt för
Coop-medlemmar!

NYHET! Gubbröra

Start: 4/11

För herrar i alla åldrar.
Lär dig laga läcker och rolig mat och samtidigt ha kul tillsammans.
Inga förkunskaper krävs.
Vi träffas 5 ggr, totalt 15 timmar.

Optimusvägen 21,
Upplands Väsby
Torsdagar 18.30 – 21.30
Välkommen med din anmälan till:
08-590 860 40 eller
lindhem@sv.se

Pris/person:
1 195 kr
10% rabatt för
Coop-medlemmar!

Nu byter vi namn och logotyp!

Från "Konsumentföreningen Norrort" till "Konsumentföreningen Coop Medlem Norrort". Och den nya officiella logotypen ser ut så här:

coop

Medlem Norrort

I vissa utåtriktade kampanjer kommer logotypen att starkare betona medlemskapet och se ut så här:

coop norrort medlem

Den samlade konsumentkooperationen består av ett flertal kooperativa föreningar och bolag. Genom historien har olika namn och logotyper utvecklats och tagits bort. För oss själva och våra medlemmar är det inte alltid lätt att förstå hur organisationen hänger ihop. Med vårt nya namn hoppas vi att vår koppling till Coops butiksdrift blir tydlig för våra medlemmar.

Vår förening består av 67.000 medlemmar som i huvudsak bor i "Norrortskommunerna" Vallentuna, Upplands Väsby, Knivsta, Järfälla, Sigtuna och Upplands-Bro. Medlem är den som har ett Coop MedMera-kort. Inom vårt område driver Coop elva butiker och en stormarknad.

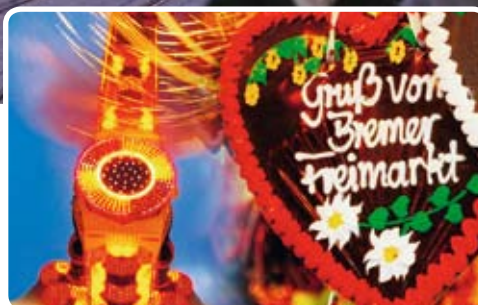
Inom den samlade konsumentkooperationen finns en stark vilja att ännu tydligare fokusera på medlemskapet. Vi är till för att erbjuda våra medlemmar såväl ekonomisk och ekologisk hållbar nytta som matglädje och inspiration. Genom att samlas under Coop som det gemensamma varumärket vill vi att våra medlemmar ska förstå bredden i vår verksamhet. Som medlem och därmed delägare i en kooperativ förening får du medlemsförmåner när du handlar i våra butiker, erbjudanden om olika aktiviteter från oss i Coop MedlemNorrort och Coop MedMera samt även möjlighet till ett demokratiskt inflytande över verksamheten om du engagerar dig hos oss.

Lite förenings-historik:

Vår förening bildades den 14 oktober 1906 av arbetarna på Väsby Werkstäder. Namnet blev då Konsumtionsföreningen Enighet. Det gällde nämligen att visa enighet och styrka för att kunna bygga den första butiken. Föreningen växte och startade fler butiker, både i Väsby och grannkommunerna. 1929 ändrades namnet därför till Konsumtionsföreningen Väsby med omnejd. Den föreningen gick år 1977 samman med konsumtionsföreningen i Järfälla och då blev det gemensamma namnet Konsum Norrort. 1992 överlämnades vår butiksdrift till det som då hette Gröna Konsum och vi blev en s.k. medlemsfrämjande förening. Namnet ändrades till Konsumentföreningen Norrort. Gröna Konsum är numera ersatt av det mer internationella namnet Coop. Genom att ändra vårt namn till Konsumentföreningen Coop Medlem Norrort vill tydliggöra att vi är en förening som organiserar de kooperativa medlemmarna inom Norrort för ett bra inflytande och en bra utveckling av Coops butiker inom vårt verksamhetsområde.

På julmarknaden i Bremen kan ni känna doften av kanel, stekta äpplen och Glühwein bland de julpyntade marknadsstånden. Julmusiken som spelas bidrar till stämningen på denna populära julmarknad. I Bremen finns också rika möjligheter att hitta ovanliga julklappar i stadens många butiker.

Vår buss kör oss till Trelleborg och ombord på färjan till Travemünde. Ombord äter vi julbord. Under kvällen finns möjlighet att roa sig, shoppa eller kanske bara vila upp sig inför juläventyret som väntar i Bremen. Efter en härlig sjöfrukost tar bussen oss direkt till Bremens julmarknad som är vida känd för sin storlek och sitt gemyt. Vi strövar omkring på egen hand och efter några timmar tar vi oss norrut. Vårt nästa stopp blir vid det stora shoppingcentrat Citti Park där vi kan göra inköp till låga priser. Tillbaka ombord på båten intar vi middag. Före ankomsten till Trelleborg har vi åter njutit av den generösa frukostbuffén. Vi är åter hemma omkring kl 18.00.

I resan ingår: Reseledare, resa i helturistbuss från Stockholm, båtresa Trelleborg – Travemünde t/r, del i 2-bäddshytt (insides), 2 frukostbufféer, 2 luncher, 2 julbord.

Avresa: 10/12, 3 dagar.

Läs mer om resan på:
www.ekmanresor.se
Bokning på telefon:
08-15 95 75.

Medlemspris/person:
2 790 kr
Ord. pris: 2 990 kr
Tillägg för enkelhytt 350 kr

Thaimatlagning

Vi lär oss laga mat med inspiration från den thailändska kulturen. Kostnad för råvaror tillkommer. Vi träffas 6 ggr, totalt 18 timmar.

Konsumhuset, Optimusvägen 21,
Upplands Väsby.
Onsdagar 18.30 – 21.30

Pris/person:
995 kr
10% rabatt för
Coop-medlemmar!

Start: 3/11

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Välkommen med din
anmälan till:
08-590 860 40 eller
lindhem@sv.se

Har du frågor om och synpunkter på Coops butiker, ring 020-71 10 10, vardagar kl. 9-16. Frågor om Coop MedMera, ring 0771-63 36 00, vardagar 9-17.